

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VI me, 1480

Tertia pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

mundiciam ut atumelijs afficiant corpora sua in semetipsis. nam tradidit illos deus in passiones ignominie. naz femine eoz et masculi mutauerunt naturales vsum in eu qui est deus naturalis. Et attende quod duodecim annis hac laborauit infirmitate et duodecim erat annoz filia principis moriens. tunc enim cepit gentilitas cultu idolatrie fluere sanguine cum synagoga temporibus abrahe genita est. attende itaque domino ad principis filiam suscitanda. ecce gentilitas pruenit illa usque ad finem seculi mortua remanente. sic dicit ps. Ethiopsa prueniet manus eius deo. Ro. 11. Quod querebat israel hoc non est secutus electio autem gentium secuta est. Sed videamus quod gentilitas sanata sit. accessit enim obediendo. retro accessit in mutando. Die. preem vocabis me. et post me ingredi non cessabis. vel retro accessit. quod iam christo in celis assumpto credidi. ad priora enim ipse non appropinquabit. Gen. 16. hic vidi posteriora videtis me. tetigit etiam hec mulier credendo. naz et thomas credidit tangendo. hic tactus est preceptio fidei certa quam magis eo a nobis remoto in celis facta est quam adhuc ipso presente. id est alteri cuiusdam mulieris eum tangere volenti an celi ascensum. noli inquit me tangere. non duz enim ascendi ad preem meum. tetigit autem simbram vestimenti eius. Vestimentum christi vel est cognatio humani generis quam induit secundum Ambrosium. li. de fuga seculi per corporis hominis susceptionem. Vel secundum eundem vestimenta eius intelligibilia virtus divina est qua mundum induit. et tanquam ea amictus fulget in omnibus. omnis enim creatura vestimentum est deitatis per quod lumen claritatis eius emicat. sicut in transfiguratione patuit. aut vestimenta eius sunt figure utriusque testamenti et ecclesie sacra quibus velat diuinitas. dicente Dyonisio. 1. ca. ecclesiastice perachie. neque enim possibile est nobis latere aliter diuinum radium nisi velatione sacrorum velaminum. talibus indumentis velat veritas interim quousque aptis vultibus nadas se offerat contemplanda. horum velaminum extrema simbram scriptura et sacramenta sunt noui testamenti. quorum tactu gentes sanantur et mundantur non littera sed spiritu quod nunquam potuit lex antiqua perficere. Sic dicit Eph. 5. christus semetipsum tradidit pro ecclesia ut illam sanctificaret. mudans eam lauacro aque in verbo vite ut exhiberet ipse gloriosam ecclesiam non habentem maculam neque rugam aut aliquid hominis. sed ut sit sancta et immaculata.

Tercia pars.

Eratio cum dicit. Et cum venisset etc. tangit puelle suscitatio. Hoc autem loco Mar. et Luc. dicit quod christo differente venie ad domum principis. et loquitur in aspectu populi ad mulierem quam a fluxu sanguinis sanata erat. ecce venerunt nuntii ad principem dicentes. quod filia tua mortua est. quod ultra veritas migrum. quo audito ihesus dixit. Archisynagogo noli timere

Sermo

tunc modo crede & sana erit. Veniens ergo domū principis suscitauit filiā eius. ubi quatuor tangunt. Primum est plangentium vana lamentatio: & cum venisset ih̄s in domo principis & vidisset tibia-
 nes: sic dicunt tibia canentes. hoc enim musicū instrumentū prae-
 mitur ex antiquo funere plangendis adhibitu est ut dicit Ysa-
 quo puocabant patres ad luctū & sunt tales pompe fune-
 riu-
 viuo-
 solatia quae remedia mortuorum ut dicit Aug.: et turbā tu-
 multuantem: in preparatione funeraliū. hic etiam tumultus erat
 plangentium & flentium. Nam ut dicit Mar. vidit tumultū & flen-
 tes & ululantes multū. h̄ ploratus vanitatis ē. quia mortui plā-
 gunt mortuos: cur potius si plangunt seipsos. nihil etiā luctu
 dignū est nisi culpa. mori autē naturale est. Legimus tñ xps dñm
 in morte lazari planxisse. Sed ut dicit Amb. Nram planxit mise-
 riam. quia pro peccante homine mortis penā meruimur. 2º ponitur
 merentium pia solatio: dicebat enim. recedite n̄ est enim mortua pu-
 ella h̄ dormit: Beda. hominibus inquit mortua erat qui suscitāe nō
 p̄nt. deo autē dormiebat in cuius dispositione & aia recepta viue-
 bat & caro resuscitando quiescebat. vñ p̄ defunctis orat ecclesia. de
 cui oia viuunt & cui nō pereunt corpa n̄ra h̄ mutant in meli-
 et deridebant eū: quoniam certū illis erat quod esset mortua. Ecce quia
 plangentes facti sunt irrisores. & de derisio erat fletus ille morta-
 liū. quia ad mortē p̄perantes plangebant mortuū. si plangendi
 sunt mortui eorum praua vita magis dolenda ē. 3º ponit mira-
 ra deitatis opatio. & pro quidē tumultuantes mandauit eij: et
 cum eiecta esset turba: n̄ merebant resurrectionē vidē qui plan-
 gebant mortuū. & eū qui resurrectio & vita ē irridebant. Secūdo
 cunctis eiectis ipse intrauit. & ut dicit Mar. & Luc. nō p̄misit
 secū ingredi nisi p̄rem & m̄rem puellae & tres ex discipulis suis
 scz petrū & ioh̄em & iacobū fr̄em ioh̄is. 3º opatio sequit: & te-
 nuit manū eius: 4º ponit eius imperiū: & dixit: cum clamore
 fm̄ Luc. ut a circumstantibus audiret. ne aliqd̄ suspicarent in ope
 deitatis eē magici: puella surge. 5º quia ipse dixit & facta sūt. se-
 quitur vice b̄n̄ficiū: & surrexit puella: cuiusmodi resurrectionis duo
 signa Mar. tangit. vnus quia ambulabat. alter quia iussit illi dare
 manducare. 4º ponit huius rei fame dilatio: & exijt fama hec in
 vniūsam terrā illam: scz puencie galilee. N̄ Et attende quia
 vtus dina non potest occultari. ipse xps turbis eiectis paucis ar-
 bitris clam in domo p̄ntibus suscitauit puellā. quibus vehemēter
 p̄cepit ne rem factā alicui dicerent. sic refert Mar. & Luc. et tñ
 rei magnitudo latere n̄ potuit. modici enim est v̄bis extendere fa-
 mā ut dicit p̄ba. h̄ virtus tante ē efficacie ut quāto occultat tan-
 to amplius p̄deat. nec vtus esse manifestat nisi cū laudibus ab-

secondu hōim. Nota q̄ b̄tus Gre. 4. mox. dīc Q̄ p̄tīm q̄tuor
modis agīt in corde. ⁊ q̄tuor alijs modis in ope p̄petratur. in
corde quidē agīt p̄o suggestione adūlarū tanq̄ serpente. Item
delectatione carnis q̄si muliere. Item consensu spūs tanq̄ viro.
Item defensionis audacia. vñ se defendens dixit adā. mulier quā
dedisti mihi sociā. dedit mihi ⁊ comedi. In ope vero quatuor
rursus modis p̄tīm dmittit. p̄o quidē latenter agīt 2° absq̄
verecundia apit in publicū. 3° in cōsuetudinē ducit. 4° falsa spe
venie aut certa desperacōe nutrit. D Sciend aut q̄ sicut
emorrissa certā significat p̄tī speciem. ita puella in domo mor-
tua determinatū p̄cessū cuiusq̄ p̄tī signat Et p̄o quidē sīg-
p̄tīm adhuc existens in corde anteq̄ p̄ audaciā defendat. Nam
h̄m Lucā. h̄c puella moriebat. h̄m Mar. erat in extremis. h̄m
Mat. iam mortua erat. morit̄ quidem aīa veneno suggestiōis
accepto. laborat aut in extremis delectationis resolutione. sed
mortua est cōsensu q̄si veneno ad cor p̄tingēte. Item h̄c puella
q̄ in domo mortua erat h̄m Gre. p̄t̄ etiā significat p̄tīm opis
adhuc latētis. ⁊ q̄ n̄ sunt manifestanda occulta crimina. ideo
ad suscitacōnē ei⁹ pauci admissi sūt. ⁊ mandatū est ne res iret
in publicū. h̄ q̄ mors adolescentis vnicū vidue sīḡt iam p̄tīm
manifestū. iō publicē suscitatus ē. Quia vō mors lazari quadri-
duam iam p̄tīm ex cōsuetudine inualescēs. signabat iō publicē
⁊ cū clamore atq̄ lacris xp̄i ad vitā redijt. 4⁹ vō mortuus nō
legit̄ suscitatus a xp̄o. de quo dixit. dimitte mortuos sepelire
mortuos suos mortui mortuos sepelunt. cū p̄tiores fauēt pec-
catorib⁹. Per hanc igit̄ puellam mortuā in domo tres gradus
peccati cordis ⁊ prim⁹ p̄cessus mali opis sīḡtur. tibi dēs huic
anime mortue funeralia prosequentes. maligni spūs sunt tristī
eam carmine demulcētes. cū aut suggerant culpā granem nō
esse aut etati p̄cend. aut ex impulsu atigisse h̄ vltim⁹ n̄ futurū
aut filia alios agē. aut dei pietatē pronā esse ad miserend. aut
subesse p̄nie spaciū. h̄c sūt mēta carmina demonū que mortuā
aiam n̄ suscitāt h̄ ad foueaz ducūt quib⁹ carminib⁹ boetiū illum
p̄m demulcebant. donec sūma phie tale lugubre carmen am-
monit Ysa. 5. Cythara ⁊ lyra et tympanū ⁊ tybia ⁊ vīnū in cō-
munijs v̄ris ⁊ opus dñi n̄ respicitis. nec opa manū eius cōsidera-
tis. p̄pterea dudus ē capti⁹ p̄plus meus q̄ n̄ habuit scientiaz
⁊ nobiles eius interierūt fame. ⁊ mltitudo eius sīte exaruit. p̄pt̄
rea infern⁹ dilatauit aiām suā. ⁊ aperuit os suū absq̄ vllō ter-
mino. ⁊ descendēt fortes eius ⁊ p̄ls ei⁹ ⁊ sublimēs ei⁹ ⁊ glori-
a ad eū. Itē turba tumultuās ē cōfusio cogitatuū circa mortuam
aiam importune sonās Vñ Gre. 31. mox. ca. 29. p̄a inq̄t vicia

Sermo

de cepte menti qñ de quadā rōe se infert. h̄ innumera q̄ sequunt̄
dū hanc ad oēm infamā ptrahunt qñ bestiali clamore cōfūdūt
S̄z venit ihs ad domū cōsciencie n̄re muocat⁹. venit inq̄ ocul-
tis inspirationib⁹ aptis admonitōib⁹ t̄palib⁹ flagellis mentem
cōcutiens. sic mala ancilla pulsante dñā ad hostiū cōcutit. ⁊ p̄mo
quidē cōsolatores tibi cōsiliens eijcit ⁊ turbā cōgitationū sedat stre-
pitantiū ad q̄ eijcienda si v̄buz impiale n̄ suffecerit etiā flagel-
lo de funiculis facto. vendētes ⁊ ementes de templo eijcit. p̄
Deinde pmittit sp̄ez vite dicens. n̄ est mortua puella h̄ dormit
hōi mortua ē qui sua v̄tute de morte culpe ad vite grām rediē n̄
pōt. deo aut̄ soluz illud est mortuū qđ vite bñficiū respuit. h̄
dormit: vmbra mortis dormitio ē. Et phīa de Boetio. Letar-
gū inquit patit̄. dormit at̄ qui ⁊ si p̄cti somno occupat̄. tñ ve-
nie grām suscipit. h̄ videam⁹ ne somnus ille longior sit. hora
inquit ap̄ls est nos de sōpno surgē. p̄prie em̄ salus n̄ra adue-
nit. h̄ videte qz h̄mōi sp̄ez vite derident tibi cōsiliens. ⁊ cōgitationū
tumultus. si dicat xp̄s viuet aīa h̄c. ille imprudenter derisorie
se offert cordi: nunqđ inquit sine nob̄ esse poteris. sic b̄to au-
gustino cū aīaz eius suscitare vellet xp̄s submurmurabāt nuge
et vanitates cōsue dicentes. dimittis ne nos ⁊ a momēto isto
non erimus tecū in eternū. ⁊ a momēto isto n̄ tibi licebit. ⁊ illud
v̄sqz in eternū ⁊ q̄ suggerabant. Tertio intrat saluator aīam in-
tima p̄cordia penetrās. oīa discutiens mīma. p̄quirēs abscon-
dita. illustrans obscura. viuificās mortua. disponēs inordīata
talem suscipiam⁹ hospite leti medicū languidi. vitā mortui di-
centes suscepimus deus mīaz tuā in medio templi tui. Quarto
manū tenet cū opus phibet iam mente cōceptū. vel manū tenet
cū occultū p̄ctm ne vlt̄erius p̄cedat retinet. ps̄. tenuisti manuz
dextraz meā ⁊ in voluntate tua deduxisti me. i. Reg. 25. Vint
dñs qui phibuit me ne facerē malū istud. Am̄b. dicit b̄tus ille
cui manū tenet sapiā. v̄tināz meos qđ teneat adus. teneat ma-
nū iusticia teneat dei v̄bū. inducat impenetrabilia sua. sp̄m auer-
tat erroris. cōuertat salutis. dāi mihi iubeat manducare qz pa-
nis celestis ē dei verbū. Q̄nto dei verbū vite v̄bo v̄staz tribuit
dicens. puella surge. V̄tinā clamor iste verbi dñi. v̄bū p̄ris
fiscitet mortuā aīam meā. ⁊ audiam qđ loquat̄ in me dñs de⁹
et liquefiat aīa mea vt dilectus locut⁹ ē mihi. Sexto loco vi-
ta infundit̄ surgit iacens ⁊ ad suprema erigit̄. ambulat q̄ p̄is
cū pedib⁹ ligata erat. ⁊ in bono p̄uehit̄. dat illi cib⁹ v̄bi sp̄i-
tualis q̄ terrena t̄mmodo sapiebat. S̄z nunc dicit qđ dulcia faua

lxxviii

bus meis eloquia tua sup mel ozi meo. Ad cuiusmodi suscitatio-
nez vocant p̄na correctio. materna consolatio. petri auctoritas et
recognitio. Johis caritas et gratificatio. atq; iacobi virilitas et
supplantatio. Item nō allegorice qz synagoga manet clausa i
domo si audens p̄dire in publicū et mortua ē. Qm̄ h̄m Aug. le-
galia et mortua sūt et mortifera. Interim vero dñi ad fidem xp̄i sa-
nata venit gentilitas. funerealibus indei agūt. cultū plangētes iu-
daicū. Hier. 9. Cōtemplamini et vocate lamentatrices et veniat
ad eas q̄ sapientes sūt mittite et p̄perate festinēt et assumant sup
vos lamentū. deducant oculi v̄ri lacrimas. et palpebre vestre de-
fluant aquis. qz vox lamentatōis audita ē de syon. qm̄ vastati
sumus et desoli vehementer qz dereliquimus terrā. qm̄ deiecta sūt ta-
bernacula n̄ra. sed ad domū isrl̄ cū intrauerit plenitudo gentiū
in fine m̄di veniet dñs et eiectis vanis lamentis intrās iudeoz
corda. filie p̄ncipis apprehendet manuz vt recta opet vt post se
trahat et tunc viuet puella que adhuc mortua plangit. Treci-
quarto. Sp̄ritus oris nostri christus occūsus ē in p̄ctis nostris
cui diximus in umbra tua viuimus in gentibz. Rogemus er-
go deum vt nos mundet et viuificet.

Dñica. 24. post penthe. Sermo lxxviii.

Prima pars.

Vm videritis abhominacionem desolationis que
dicta est a Daniele p̄pheta stante in loco sancto etc.
Mat. 24. idem legit Mar. 13. et Luc. 21. iustuz est
vt res vnaqueq; tpi adueniat. et qz dñica ista vlti-
ma est offitioz. id legit euangelii in ea qd de his
tra dat que in fine seculi futura sūt. Sicut at dñc beatus Grego-
34. mora. in p̄ncipio. finis m̄di hui⁹ qualis futurus sit. de p̄h̄n
di pōt ex etatibz hois vnus. n̄ra em̄ etas per iuueniles annos
roboratus viget. in senili aut tpe duz vementibz annis auge-
t crebrescentibz moribz excoquit. sic et m̄di tps dñi vementibz an-
nis auge- t crebrescentibz malis afficit. crescunt tpa. crescunt et
mundi mala iam senis. et contra mundum totis viribus anti-
quus hostis. eo magis insurgit quo ipsius finem proximiorē
conspiciat. sciens temptandi licentiam sibi tollendam. et se de
proximo fore damnandum. sed contra hostis huiusmodi impe-
tum saluator noster dat refugium. dat consilium. dat etiam
subsidiū. Refugium quidem primo aduersus violentiam